Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Päiväys Datum	Dnro Dnr
7.11.2017	YM199/04/2017

Eduskunnan ympäristövaliokunta

Viite
Hänvisning
Hallituksen esitys laiksi yleisestä asumistuesta annetun lain muuttamisesta (HE 161/2017)

Asia
Ärende
Ympäristöministeriön asiantuntijalausunto

Eduskunnan ympäristövaliokunta on pyytänyt ympäristöministeriötä lausumaan hallituksen esitysluonnoksesta laiksi yleisestä asumistuesta annetun lain muuttamisesta.

Ympäristöministeriö pitää tärkeänä nostaa esiin joitakin seikkoja asuntopolitiikan ja asuntomarkkinoiden näkökulmasta. Asumistukilain mukaan enimmäisasumismenot tarkistetaan vuosittain yleisessä vuokratasossa tapahtunutta muutosta vastaavasti. Lakia ehdotetaan esityksessä muutettavaksi siten, että enimmäisasumismenoja tarkistettaisiin jatkossa vuokraindeksin sijasta elinkustannusindeksin muutosta vastaavasti. Ympäristöministeriö toteaa, että elinkustannusindeksi on muuttunut huomattavasti maltillisemmin kuin vuokraindeksi. Asumiskustannukset ovat nousseet yleistä hintakehitystä nopeammin erityisesti suurissa kasvukeskuksissa. Siirrettäessä enimmäisasumismenot sidottavaksi elinkustannusindeksiin, asumiskustannusten todellinen kehitys ja taso eivät välttämättä tule huomioiduksi asumistuen määrässä. Tämä on ongelmallista ottaen huomioon se, että asumistuen tarkoituksena on nimenomaan alentaa asumismenoja pienituloisten tuensaajien maksukykyä vastaavalle tasolle. Jos enimmäisasumismenoissa ja sitä kautta asumistuessa ei huomioida vuokratason kehitystä, asumistuella ei välttämättä saada riittävällä tavalla alennettua asumismenoja asukkaiden maksukyvyn tasolle ja paine kattaa asumismenoja toimeentulotuella voi kasvaa. Sitominen elinkustannusindeksiin vaikeuttaa entisestään pienituloisten asumista erityisesti alueilla, joilla vuokrataso nousee nopeasti. Mitä huonommin asumistuki seuraa vuokratason kehitystä, sitä enemmän kaventuvat pienituloisten asumismahdollisuudet.

Lisäksi ympäristöministeriö toteaa, että erillisen enimmäisasumismenon käyttöönotto asunnon osan asumismenolle kohdistuisi todennäköisesti erityisesti opiskelijoiden asumiseen, esimerkiksi yhteisasunnoissa tai muutoin pienissä asunnoissa asuviin. Ympäristöministeriö toteaakin, että vaikka kustannusten hillitsemisen tavoite ja valtion talouden säästötavoite on kannatettava, ehdotettu muutos kohdistuisi hyvin pienituloiseen osaan väestöstä. Näiden henkilöiden selviytyminen asumiskustannuksistaan voisi vaikeutua ja lisäksi myös yhteisasumisen suosio voisi laskea. Mikäli yhteisasumisen suosio vähenisi, opiskelijat siirtyisivät etsimään pieniä asuntoja muualta asuntomarkkinoilta. Tämä taas kasvattaa kilpailua asunnoista entisestään ja kysynnän kasvaessa tarjontaa suuremmaksi myös asuntojen vuokrataso nousee. Pienistä asunnoista on jo tällä hetkellä pulaa erityisesti Helsingin seudulla ja vuokrataso on korkea.

Kaiken kaikkiaan ympäristöministeriö pitää tärkeänä sitä, että asumistuen tarkoitus pienituloisten ruokakuntien kohtuullisen asumistason turvaajana säilytetään. Ministeriö myös korostaa, että keskeistä esimerkiksi vuokrien nousun hillitsemisessä on kohtuuhintaisen asuntotuotannon lisääminen.

Hallitussihteeri Anna Saarinen